

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

De lucri spe, seu donationibus in matrimonij contractu interuenientibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96556)

§. TERTIVS.

De lucri spe, seu donationibus in contractu Matrimonij interuenientibus.

S V M M A R I A.

- 1 Condicio lucri ex causa dotis vel alia benefa in contractu matrimonij adiecta, omnino admittenda est.
- 2 Donatio potest etiam matrimonio constante à viro sene, vel ignobili, uxori fieri causa remuneranda iuuentutis, vel nobilitatis.
- 3 Donatio ista ab uxore secundas nuptias contrahente, non debet seruari filiis primi matrimonij.
- 4 Intellectus ad l. 16. Tauri.
- 5 Donatio ista tametsi dotis nomen habeat, privilegia dotis minime consequitur.
- 6 Lucri spe potest quis adiecta conditione inuitari ad matrimonij contrahendum.
- 7 Lucri spe ita potest quis, adiecto modo, inuitari ad contrahendum matrimonium, ut eo non contracto, lucrum illud amittat.
- 8 Legittima filij grauari per modum non potest.
- 9 Lucro quem priuari an sit pena.
- 10 Lucram causa matrimonij alicui, ab alio, quam uxore datum, soluto matrimonio an sit mariti vel uxoris.

1 **S**uperest tunc de illa agere conditione, quæ ad lucrum aliquod tendit, an in matrimonij contractu licita sit; vt si quis contrahat cum Mæuia, si ei centū aureos dederit, & tex. in c. de illis de condit. appof. probat licitum id esse. cui tamen obstat text. in l. si ita stipulatus fuero te filij. §. si tibi nupsero. 2. de verborū oblig. vbi id nō licere Iurifconsultus palam asserit: quia ceterum promissio facta causa libidinis. Sed respondeo hanc conditionem licitam esse ex causa dotis, vt si vir promittat feminae contrahere matrimonium cum ea, si ei ceterum dederit: intelligitur enim in dotem, & id licitum est. Nec ibi præsumi potest causa libidinis adiectam fuisse dictam promissionem, iuxta Commemem interpretationem text. in d. cap. de illis. atque in dubio honesta causa præsumitur, nisi causa cognita turpis promittendi causa constiterit. quod in d. §. si tibi nupsero. probatur, notant Angel. Fulgo. & Iason. in l. i. C. de institut. & substitit. ex quibus constat præsumi causam libidinis si vir dare vxori promittat, non tamen si ipsa femina viro, dare aliquid pollicatur.

Potest, & secundo, ista dandi conditio admitti præter causam dotis, quando tunc datur vxori iuueni, vel generosæ, atq; nobili in præmium iuuentutis aut nobilitatis, quam vxor amittit contracto matrimonio cum ignobili. l. mulieres. C. de dignit. lib. 12. ita Abb. & Præpos. in dicit. cap. de illis Bartol. & Paul. in d. §. si tibi nupsero. idem Bartol. in l. diuortio. ff. de verbor. oblig. vbi Doctor. cum sequuntur: facit gloss. recte intellecta in l. si voluntate. C. de dot. promiss. vbi Bart. notat & Campe. in tract. de dote. 1. par. q. 52. Io. Lupi in cap. per vestras. notab. 3. §. 21. de donatio. quam Opinionem dicit Commemem Curt. Jun. cons. 6. nu. 20. & Ioan. Lupi in rubr. de donat. §. 31. qui §. 2. n. 7. idem asserit, quando ista donatio fieret iam matrimonio constante: siquidem fieri potest secundum eum, & notat Abb. in c. fin. de donatio. inter virum & vxorem. & Guid. Pap. cons. 112. & distinguit Salyc. in l. 2. C. de dote cau. non num. quem sequitur Guliel. Mayne. in l. in ambiguis pro dote. ff. de reg. iur. num. 58. prædictam opinionem intelligens post Salyc. quando expresse constat donandi animus in marito causa remunerationis, licet hanc Bart. & Commemem opinionem reprobet Aymon. Saul. cons. 51.

Ex communi tamen opin. deducitur non teneri donatariam vxorem tunc soluto matrimonio, secundo nubentem, hanc donationem conservare filiis prioris matrimonij. ita opinatur Francisc. de Rip. in l. femine. C. de secund. nupr. n. 35. sic illam legē intelligens, & Ioan. Lupi in rubr. de donat. §. 50. n. 35.

4 Hinc etiam tunc inferitur intellectus ad l. 16. Tauri, quæ in viro, vxore idem statuit, quod prius in d. l. femine, fuerat statutum. Solet tamen appellari hæc ipsa donatio, quæ vxori à marito sene vel ignobili fit, dotis constitutio à marito vxori facta: sed non habet vxor privilegia veræ dotis, quod ad hanc donationem: cum non sit dos. arg. l. asiduis. C. qui potior. in pig. habeant. quod ipse colligo ex Rom. consil. 445. col. pen. ver. vnde inferendo.

6 Ex tunc quibus constat posse quem ad matrimonium inuitari spe lucri consequendi, quod Iurifconsul. aperte docet in l. Titio. §. 1. ff. de cond. & de mon. quæ præter eius interpretes dicit Singul. Ioan. Lupi in cap. per vestras de donat. 3. notab. §. 21. colum. 2. ad id etiam est optimus text. in leg. vbi Iust. dicitur.

& substitui. quæ iura loquuntur in eo, qui legato vel donatione alium ad matrimonium allicere vult cum aliqua femina contrahendum: atque ibi nulla potest esse turpis præsumptio, vt not. Bart. in dicit. §. si tibi nupsero. ab aliis ibi receptus. Nec tantum id potest fieri adiecta conditione, sed per modum: sicuti si quis Sempronium heredem instituat, sed per matrimonium contrahat cum Mæuia: quod si non contraxerit, vult eum priuari illa hereditate: Ita Oldr. consil. 16. quæ Aret. sequitur in d. §. si tibi nupsero. dum tamen tunc hic modus nō adiciatur filio in legitima: id etenim fieri nequit. I. quoniam in priorib. C. de inoffic. test. & expressim Ioan. Lupi in d. c. per vestras. 3. notab. §. 21. col. 5. licet Aret. contrarium opinetur in l. Titia. col. 3. ff. de verb. oblig. Sed cum hæc priuatio hereditatis, si matrimonium non sequatur, per viam modi, facta videatur in penam non contracti coniugij, si quidem hereditate pure acquisita priuari, pena censeretur. gloss. in l. r. §. si quis propter vers. per in integrum. ff. de iunere, actuque prima. Iaso. in l. i. §. in computationem. Cod. de iure delib. 3. col. idem in l. reprehendenda. C. de test. & substitit. idem in l. i. C. de codic. col. pen. Alex. & Rip. in l. 2. ff. de dam. infect. igitur à matrimonio pena ista reicienda est. Gemma. de spons. quo fit, vt licet cum alia contrahat, non erit priuandus hereditate.

Verum huic obiectioni respondeo, priuari quem lucro iam acquisito penam censerem, priuatur ab eo, quilibet. 9 crum dedit pacto, conditione, vel modo adiecto. tunc enim isthæc priuatio pena non est. gloss. recte intellecta in l. i. §. duo. ff. de acquir. hered. Singul. secundum Imol. Aret. ibi, Ias. in l. i. §. C. de codicil. expreffior gl. in l. 2. Cod. de iun. stipulat. in illa l. 2. quæ ff. de donat. inter vir. & vxor. Sic itaque intelligenda est opinio Oldra. ex his, quæ notat Aret. in d. l. Titia. colum. 3. & Ioan. Lupi. in d. §. 21. licet non ita exacte id explicuerint.

Dubium tamen est, tunc quantitas ex hac conditione promissa & data, sit ipsius mariti, an vxoris. & Bar. in l. 2. ff. de his, quæ pena caus. dicit non esse hanc quantitatem vxoris, nec eius dotem censerem: sed eam habere maritum præcipuam matrimonio soluto. Cuius opin. procedit, quando ex aliquot cōiecturis id esse consonū voluntati donantis appareat: alioqui in dubio constat hanc quantitatem datam, & promissam fuisse in vitilitatem & fauorem femine, cū qua matrimonium contrahitur: & ideo talis quantitas eius dos censerem debet. vt not. Ioa. Lupi in rubr. de donat. §. 44. & 45. in alio simili dubio. & in specie hanc opi. contra Bar. tenet Soc. in d. l. 2. col. 3. Bald. in l. i. C. de his, quæ pena nomin. col. 8. & 9. quem sequitur Paul. de Cast. in l. Titia. §. 1. de cond. & demost. col. 2. vbi dicunt, monasterio factam legatam hac conditione, si Mæuiam in monasterium acceperit. ipsi Mæuia videri relictam, tamen in exemplo Bald. & Paul. sententia, omnino expedita non sit, quod modo non disputo.

§. QVARTVS.

De metu in Matrimonij contractu interueniente.

S V M M A R I A.

- 1 Coactio vitiat matrimonium.
- 2 Metus in constantem virum cadens vitiat matrimonium.
- 3 Metus diffinitio, atq; inibi explicatur Iurifconsultus in l. 1. ff. quod met. caus.
- 4 Metus cadens in constantem virum quis dicitur?
- 5 Constantis vir quis?
- 6 Metus nunquam excusat nec à mortali, nec à veniali crimine.
- 7 Peccatum maximum malum nec eo quid grauius.
- 8 Culpa venialis an metum iustum inducat.
- 9 Mendacium an veniale crimen, cum num. sequentib.
- 10 Metu matrimonium contrahens, nec tamen consentiens, mendax non est.
- 11 Eulfratii Aristotelis interpretis error, atque verba Aristotel. aliter intellecta.
- 12 Adulterium ita malum est, vt nullo modo possit licere.
- 13 Tyrannus an licite occidatur priuata auctoritate?
- 14 Metu committens aliquod crimen an sit venia dignus?
- 15 Metus cadens in constantem virum arbitrio iudicis acceritur.
- 16 Metus minor censetur constantis in femina, quam in viro.
- 17 Tortura à femina incipere debet, si vir & mulier torquendi, & quare rōmer. seq.
- 18 Femina an fortior viro in vulneribus ferendis, & ibidem intellectus limitat interest. ff. de adult.
- 19 Fæminarum constantia in ferendo dolore.
- 20 Metus excommunicationis an dicatur cadens in constantem virum.
- 21 Captus ab hostibus promittens pro sua redemptione aliquod precium, illud solvere tenetur.
- 22 Hostis, etiam priuatus, fidem hosti datam seruare tenetur, saluo semper iure republicæ.